

נהורא

אור העבודה
הפנימית בדרך
הבעש"ט הק

י"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית

גליין עב - פרשת וישלח תשפ"ב

הוקם לעיני הגה"צ רבי משה בן רבי יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

נושאי השבוע ב"נהורא"

"מאי חנוכה"!!

שואלין ודורשין בחסידות: מה יש לבוין בשעה שמדליקין את הנרות ומכביטין על הנרות

סדר ההשתלשלות

אש העבודה: ענין "משתעשע בעצמותו" ובחינת השעשועים שקדמו לעולם

רב"ה אמונתך

תנו רבנן מעשה: אמונתו של הצדיק בפשוטי-עם וסיפורו של השידוך המור

המשיך לשמור על ארשת פנים מחוייכות.

בתוך ליבו היה יעקב שומר מרחק מהרמאות ומהרוע של לבן, אך בחיצוניות פיזר חיוכים לכל עבר, והתהלך עם סבר פנים יפות.

המעשה הזה נולדו מלאכים, אבל מלאכים חיצוניים, כגוף בלי נשמה, כי המעשה היה אך ורק בחיצוניות. ואת המלאכים הללו שיגר אל עשיו אחיו, שיעשו את העבודה הזאת בשבילו - להראות פנים מסבירות כלפי חוץ, אך בפנים - לשמור מרחק ממעשיו הרשעים.

אהבה הדדית עם אבינו שבשמים

את העצות והכלים הללו ניתן להעביר גם לשטחים נוספים, כמו לקשר האישי והפרטי בינינו לאבינו שבשמים בבית המקדש, בתוך ההיכל הפנימי, עמד 'שולחן הפנים' עליו הונח 'לחם הפנים'. לחם זה היו לו שני פנים, ובא לרמז על היחס ההדדי שבין ישראל לאבינו שבשמים. אם אני יודע שהקב"ה אוהב אותי - אני מרגיש חיוך מצידו, כביכול. ואם אני מרגיש תקוע איתו, כאילו חלילה כועס אלי, ואני מביט עליו בפרצוף חמוץ - אני מקבל גם מלמעלה פרצוף כזה.

וכה פירש הבעש"ט (צוואת הריב"ש אות כג): 'דע מה למעלה ממך', פירוש, 'דע', שכל 'מה שלמעלה' - הכל הוא 'ממך'.

מקור הדברים הוא במדרש (הובא בשל"ה הק' ריש השער הגדול): 'כך אמר דוד (התלים קכ"א, ה) 'ה' צלך', כצלך. מה צלך אם אתה משחק לו הוא משחק לך, ואם אתה בוכה לו הוא בוכה כנגדך, ואם אתה מראה לו פנים זעומות או מסבירות, אף הוא נותן לך כך, אף הקדוש ברוך הוא צלך, כשם שאתה עמו, כך הוא עמך'.

כשאנו יודעים שאבינו שבשמים מקבל אותנו איך שאנחנו, ולמרות כל מה שעשינו, כי אנו בניו בכל מצב, יורד גם מלמעלה הארה כזאת של אהבה וחובה בלתי מותנית - 'כמים הפנים לפנים'. אבל אם אנחנו מחזיקים ברשימה השחורה של העבירות, ולא מסכימות להרפות ממנה, ומשתדלים לא להיפגש יותר מדי עם הקב"ה כדי שלא יכעוס עלינו, אנו מקבלות את הפנים המאויימות האלו גם מלמעלה.

וכן אומר הזוהר הקדוש (תצוה קפ"ד): 'אם האדם קיים בהארת פנים מלמטה, כך מאירים לו מלמעלה. ואם עומד בעצבות, נותנים לו דין כנגדו'.

בזה מפרשים צדיקים את דברי יעקב לעשיו - "אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מיד, כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלקים ותרצני", כלומר, אני רוצה למצוא חן בעיניך ולעורר אהבתך אלי, ועל כן אני מתנהג עמך כמו היחס שיש לנו עם ה', שאם מראים לו פנים של אהבה וחובה, הוא מראה לנו בחזרה פנים של חיבה ויחיה ללא תנאי - 'כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלקים'.

או לפתוח את הנושא מחדש ולתאם עמדות. אבל את זה יכול כל אחת לבצע ללא מוגבלות - לעבוד מהלב, לנקות, לחשוב כל יום מספר נקודות טובות, מעלות, יתרונות ופלוסים אצל השני.

כשאני עובד בשטח שלי - במעמקי הלב, לדחות טינה ולהרבות אהבה, זה מתחיל לפעול בשליטה מרחוק גם בשטח נוסף, בלב השני. ולאחר עבודה עקבית כזאת, מגיעות תוצאות בשטח. זה עוזר! הלבבות מתקרבים!

בהתחלה זה נראה קשה ובלתי מציאותי. "לא מספיק שהיא פגע בי, אני נדרש לבוא ולחפש אצלו מעלות?" אבל עם הזמן מרגישים הקלה, הלב משתחרר, מתקנז ממנו מיץ עכור ושחור של הרגשות רעות, האשמות, נטירה, כעס, פגיעה ועלבון, ותחתיתם מגיעה הרגשה אחרת, מאירה, צלולה, טהורה, של הכלה, מחילה, ויכולת לדון לכף זכות.

גם חיוך מאולץ מחזיר חיוך

במקרה שלנו לא חייבים לעמוד על כך שהכל יהיה מתוך אמת ומוחלטת. ניתן להתפשר על חצאי ורבעי אמת, ואף על השערות שונות שלא תמיד עולות בקנה אחד עם המציאות. כי הרגשות ומחשבות כאלו, גם כשהם רק למראית עין ואין בהם תוכן אמיתי, אין כאן מחילה כנה, ולא סליחה אמיתית, בכל זאת החיוך [שמייכל] המעושה והמאולץ, גדול כוחו לבקוע סדקים בלב, לשחרר מסות של טינה, ולגרום בסוף לפיוס אמיתי ומוחלט.

ה'יהודי הקדוש' מפסיחא אומר שלפעמים ניתן להשתמש עם ה'למדנות' כדי ללמד זכות על החבר, שלכאורה על פי ההגיון אין שום הסבר למעשיו, לא שייך למצוא נקודת זכות להמליץ על מעשיו. ובכל זאת, יש לסובב את האצבע ב'למדנות' ולמצוא סברא דחוקה המתאימה רק על ידי 'פלפול' הגון.

'כמים הפנים לפנים', כאשר האיש מטייל על שפת הנהל, מביט פנימה, ופוגש שם דיוקן. הוא מחייך אליו, והנה הבבואה הנשקפת במים מחייכת אליו בחזרה. כשהוא מפסיק לחייך - גם הבבואה מפסיקה לחייך, 'כמים הפנים לפנים'. חיוך זה לא מוכרח להיות פנימי, כי כל חיוך, גם חיצוני ביותר, גורם הארת פנים כלפי השני, והתוצאות תבאונה בעקבותיו - חיוך חזרה מהעבר השני.

גם את זה לומדים מהפרשה.

יעקב אבינו שלח מלאכים אל עשיו אחיו. מאין היו לו 'מלאכים'? ותרצו הצדיקים שהמלאכים נוצרו על ידי מעשיו הטובים. כל מעשה יוצר מלאך, ומלאכים אלו שלח אל עשיו אחיו.

ואיתא בספרים שכאשר שהה יעקב אצל לבן הארמי במשך כ"ב שנה, היה לבן בודק תמיד את פני יעקב האם לבו עדיין עימו, או שמה כבר פקעה סבלנותו מול הרמאות המתמשכת. בסופו של דבר נשבר לבן - "יורא יעקב את פני לבן והנה איגנו עמו כתמול שלשום", אבל יעקב מצידו

נהורא מעריא

"תן חיוך להקב"ה"

סגולת "כמים הפנים לפנים" פועלת גם בעליונים. היחס של הקב"ה אלינו - היא השתקפות מודחים שלנו אליו ית'

עד גשתו עד אחיו

יעקב אבינו רואה את חבורת הרוצחים מתקרבת, "וישא יעקב עיניו, וירא והנה עשו בא ועמו ארבע מאות איש". כולם עוקבים בדריכות אחר המתרחש. פחד מוות שורר באויר, יעקב אבינו צועד לאיטו, כורע ומשתחוה אל עשו אחיו, ועשיו הרשע מחזיק את חרבו בידו, מוכנת לפעולה.

רגעים בודדים מבדילים ביניהם, והנה עשיו רץ לקראת יעקב - "וירץ עשו לקראתו, ויחבקו, ויפול על צוארו, וישקוה, ויבכו".

"אמר רבי שמעון בן יוחאי: הלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה ונשקו בכל לבו". מה הסוד? אין ניתן להפוך רוצח נתעב, עם איבה יוקדת בעיניו, לאח אוהב, שמחבק ונושק בכל לבו?

"כמים הפנים לפנים, כן לב האדם לאדם" (משלי כז, יט) - כאן טמון הסוד!

יעקב אבינו לקח את עצת התורה 'כמים הפנים לפנים' והתחיל לצעוד לקראת עשו עם הרגשת אהבה, כאח.

"וישתחו ארצה שבע פעמים, עד גשתו עד אחיו", יעקב אבינו השתחוה שבע פעמים, בכל פעם החדיר בליבו רגשי אהבה כלפי אחיו, עד שבסופו של דבר הצליח לגשת אל אחיו כאח - 'עד גשתו עד אחיו', ואז רץ לקראתו גם עשיו כאח, ויחבקו וינשקו.

וכך כתב בספר "ק פנים יפות" (בראשית כז, מד): אמר שלמה המלך ע"ה 'כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם', כי אם יאהב אדם חבירו ותתחזק מאוד אהבתו אליו, הוא גורם שגם חבירו יאהבוהו והוא נקרא אור חוזר. וכן להיפך, אם ישנא חבירו ותתחזק שנאתו מאוד, גורם שגם חבירו ישנא אותו'.

לעבוד מהלב

אנחנו לא מתעסקים, ברוך ה', עם רוצחים הבאים להרגינו נפש, אבל אנחנו כן נמצאים במתח, פה ושם, עם חברים וידידים, בעקבות פגיעה מסויימת או כתוצאה ממשוה שהתפרש כולזל.

במקרה כזה קשה מאוד להשלים, כל אחת ממתין על השני שיבוא לקראתו ויתנצל, ובצדק. לא תמיד מרגישים מספיק אמיצים ומשחררים לפעול בשטח, לגשת ולהתנצל,

הרה"ג רבי משה רויטמאן שליט"א
ראש ישיבת 'אגלי טל' וממספיעי 'אש החסידות'

רב"ה אמונתך

הוצאות החתונה!!

קרא אליו הצדיק בחיבה: 'האם רצונך נכון להשתדך עמדי?!', 'הן' ענה האיש בתום לבבו. 'הולא תדע כי ההוצאות של נישואי צאצאיו של רבי עולות עד כדי הון תועפות?!', אמר לו הרבי רבי ברוך'ל ואף נקב בסכום עתק, אלא שהכפרי הואיל גם לזה.

'אם כך', אמר הצדיק, 'מסכים אני לשידוך!'

ותהום כל העיר. זיטאמיר הייתה כמקרה למשמע השידוך המשונה כל-כך, ולא הבינו את פשר הדבר.

כעבור תקופה התקיימה שמחת הנישואין בזיטאמיר, אליה התכנסו המוני חסידים ואנשי הסביבה. בעיצומה של השמחה עלה הבדחן על הדוכן ובתוך דבריו אמר: 'די גרויסע 'הוא רחום' האט זיך משדך-גיווען מיט'ן גרויסע 'ועל חטא'...' (-) 'הוא רחום' הגדול השתדך עם ה'ועל חטא' הגדול).

הדבר יצא מפי הבדחן לפני הצדיק חוורו כסיד, הוא הבין שמחותנו אינו אלא איש שנודע כבעל-עבירה. וחלשה דעתו.

בתוך ימי המשתה עלה הרבי רבי ברוך'ל לבקר במעונה של הרבנית הצדקנית - אלמנתו של הרה"ק רבי זאב וואלף מוויטאמיר - בעל 'אור המאיר', שנסתלק למרום זמן מה קודם לכן. ובהיכנסו אליה קיבלה פניו ואמרה 'ברוך הבא צדיק הדור!'

'מנין לך שהנני צדיק הדור?' שאלה הרבי רבי ברוך'ל בענוות חן.

סיפרה לו הצדקנית: 'לפני שנים אחדות, כשהמחותן שלכם עדיין התגורר בעיר, טרם יצא לכפר, יצא קול אודותיו כי חוטא הוא. נמנו וגמרו בני העיר לגרוש בביזיון וקצף. בשעה שגירשוהו ורחובות העיר מלאו קריאות גנאי, עמד בעלי הקדוש זצ"ל על אדן החלון ואמר לי: 'הלואי ואזכה לעלות השמימה נקי כל-כך מכל חטא ועוון, כפי שיהודי זה נקי מן החטא שהעלילו עליו, כי לא היו דברים מעולם!', ואז המשיך: 'אבל בזכות הביזיונות שעובר כעת יזכה בברות הימים להשתדך עם צדיק הדור...!'

'לכן יודעת אני כי כבודו צדיק הדור', הפטירה הרבנית, והניחה את דעתו של אותו צדיק, שהבין כי מה' יצא הדבר לטובה ולברכה, ולא יצאה שום תקלה מאמונתו הרבה ביהודים הפשוטים, תמימי-לכת, כדרכו של זקנו רבינו הבעש"ט הקדוש, לקרב ולרומם את פשוטי העם, מתוך אמונה שלימה בקדושת נשמותיהם יותר מכולם.

לרגל הילולת הרה"ק רבי ברוך ממעזיבז ז"ע - ח"י כסלו מקורות: 'נאמנים ונחמדים' למוח"ז הגה"צ מחליסה צצוק"ל

שמע תנחום ולבו נחמץ, 'אם בארזים נפלה שלהבת', סבר, 'מה אומר אני, אזוב הקיר'. לבו הרגיש התמלא חשש כבד פן ידבר אתו הצדיק קשות ויבזהו לעיני קהל ועדה, והוא החל להתחרט על הנסיעה.

משהגיע לבית מדרשו של הרבי רבי ברוך'ל, ונרשם להיכנס אל הקודש פנימה, היה החשש גובר בו, והוא התהלך שם אנה ואנה, בלחץ קודר. עד שניגש אליו יהודי אחד.

'שלום עליכם רב-אידי!', הושיט לו הלה ידו לשלום, ושאלו: 'מדוע פניכם רעים היום? שמא דבר מה מעיק עליכם?!'

משראה תנחום כי האיש מבין ומאזין, מתוך רצון אמיתי לעזור, גולל בפניו את מועקתו ואת חששו מהרבי החדש, פן לא יקבלנו בסבר-פנים-יפות, כפי שקיבלו תמיד רבו הקודם, באהבה וברצון, ללא שום קפידה.

'אוי תנחום', ענה לו האיש, 'חששך לשווא הוא! הרבי אינו מבזה חלילה שום יהודי, אדרבה, הרבי אוהב כל יהודי אהבת נפש. ואולם, אם בא לפניו יהודי שיש בו מגשות הרוח, ומחשיב עצמו כמי שכבר תיקן עצמו בכל מידה ומעלה, אותו מרחק הרבי, כדי להעמידו על מקומו. אבל יהודי יקר כמון, שכולך ענוה ושפלות-רוח, בוודאי יקבל אותך הרבי בפנים מאירות!'

הדבר יצא מפי האיש, לפני תנחום קרנו מאושר. האבן גולה מעל לבו, והוא לא ידע את נפשו מרוב שמחה, עד שתפס את ידי האיש ויצא עמו בריקוד נלהב, בעוז ובחדוה.

תוך זמן קצר בא תורו, והוא פסע לעבר חדר הרבי ברוגע ובשלוה. אך משנכנס אחזתו חרדה גדולה, וכמעט שהתעלף תחתיו, כשראה שהרבי אינו אלא אותו יהודי ששוחח עמו בבית המדרש, והרגיע את רוחו הלחוצה.

קם הרבי רבי ברוך'ל מכיסאו לכבודו של תנחום ובפנים זורחות אמר לו: 'אינני נותן לך שלום, עד שנקוד שנית!...'

ואולם, יחסו האוהב של הרבי רבי ברוך'ל ליהודים פשוטים לא הסתיים רק בקבלת פניהם בסבר-פנים-יפות. הוא האמין בהם בכל לב ונפש, והמעשה הנורא דלהלן יוכיח.

היה זה פעם כאשר שבת בעיר זיטאמיר, וככלות השבת המרוממת בצילו של הצדיק, באו אנשי העיר להיפרד ממנו, ביניהם יהודי כפרי, שחזותו הוכיחה עליו כי גס ופשוט הוא עד-מאד.

'רוצה אני להשתדך עם הרבי!' אמר לצדיק, ומיד עטו עליו המשבקי"ם לדחפו החוצה בחמה שפוכה. אך הוא לא הרפה: 'אני רוצה להשתדך עם הרבי! ואשלם את כל

איש חסיד היה, שלצורך כתיבת מאמרינו ייקרא שמו 'תנחום', שכן באותה תקופה, תקופת החורף של שנת תק"ע, השתוקק נואשות לטיפת תנחומים. הן זה עתה נסתלק רבו הגדול והקדוש רבי לוי יצחק מבראדיטשוב לגנזי מרומים, הוא הלך למנוחות, ואת תנחום עזב לאנחות.

יהודי פשוט היה תנחום, שבכל לבו עבד את קונו והתהלך לפניו בתמימות. מדי שחר היה משכים לקבוע עתים לתורה, ולהתפלל במניין, טרם יצא לעבודתו עדי ערב, שגם בה לא עסק אלא לשם שמיים. ואיש בעולם לא ידע להעריך את תנחום, מלבד הרבי. אותו צדיק, מליצן של ישראל, שם לב אל הנשמה הטהורה של תנחום, והבין ביקר תפארת גדולתה. ובכל עת שהיה תנחום בא אל הקודש, שטפו הרבי במבועי אהבתו האין-סופית, וחיבבו כבבת-עין.

וכשהצדיק אבד ואין איש שם על לב, חשך עולמו בעדו.

ביקש תנחום למצוא רבי חדש, שימלא את המקום שנפער לו בלב, ובעצת ידידיו הגיע למעזיבז, לתהות על קנקנו של הרה"ק הרבי רבי ברוך ממעזיבז, נכד רבינו הבעל-שם-טוב הקדוש. אלא שכבר על אם הדרך קלטו אוזניו את שיחותיהם של החסידים שנסעו עמו בכרכרה, והוא הבין כי הנהגתו של הרבי רבי ברוך'ל שונה לחלוטין מהנהגת רבו הקודם, וכי איננו מקבל את כל הבאים להיכלו בחביבות, אלא יש והוא מראה להם פנים רוגזות, ומדבר עמהם קשות.

בין היתר שמע אותם מספרים, אודות קבוצת חסידים שנקלעה לאחרונה למעזיבז, ומשום שבעבר נמנו על המסתופפים בצלו של רבינו הבעש"ט, נועצו יחדיו לבקר בהיכלו של נכדו - הרבי רבי ברוך'ל.

משנכנסו, ראה אותם הצדיק מתהדרים בלבושי מלכות לבנים כמנהג הצדיקים, פתח ואמר בחריפות לשונו: 'כתוב בתורה (בפרשתנו לב, ד) 'וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו, ופירש רש"י 'מלאכים ממש'. לכאורה יש להבין, מדוע שלח יעקב אבינו מלאכים? וכי הגון הוא לשלוח את מלאכי השרת משרתי עליון אל עשיו הרשע? אלא מאי, מלאכים אלו היו אותם שלושה מלאכים שהגיעו אל אברהם אבינו באלוני ממרא, אלא שאל אברהם באו בדמות אנשים, כמו שנאמר (בראשית יח, ב) 'הנה שלושה אנשים ניצבים עליו', לכן קירבם ואף ערך לפניו סעודה דשנה. אך כאשר באו אל נכדו יעקב, כבר התהדרו בדמות מלאכים, כדבר שנאמר (שם לב, ב) 'ועקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלוקים', משהבין יעקב כי אותם שבאו לזקנו בדמות אנשים - באו אליו בדמות 'מלאכים ממש', שילחם מעל פניו אל עשיו אליו, כי במלאכים שכאלה אין הוא חפץ!...

הידעת!?

מה היא עבודת הבטחון - המיוחדת לשנת השמיטה בלבד?

האם מצות השמיטה נוגעת רק לאחינו שבשדות? מה היא העבודה המיוחדת לשנת השמיטה הנוגעת לכל אחד מישראל, בארץ ובחוץ לארץ? כלל ישראל מתבוננים לשנה השביעית - שבת לה' - עם קונטרס נוסף מסידרת 'אש המועדים', לאורם של רבותינו ודקדושים תלמידי הבעש"ט הן | להשיג בחזיונות הספרים המבוררת

בעצמותו. ולהיות הארת התענוג נמשכת בתורה הוא ע"י אתעדל"ת של הישראל כמי' (תהלים קיט, ע) 'אני תורתך שעשעתי' פירוש 'שועשעתי' הוא פועל יוצא משעשע וממשיך בח' תענוג עליון בתורה, והיינו ע"י בחינת 'אני' שעושין ל'אין' הדיינו בחינת ביטול היש שאינו לומד בבחינת 'יש' שהוא הקורא ושונו ומשכיל על דבר כו' אלא בביטול עצמו, שלכן נסמך פסוק 'ודברתם בס' סמוך לבכל נפשך' שגם בלימוד צריך להיות בחינת מסירות נפש, וענין המסירות נפש הוא לבטל ישותו למסור נפשו ולבטלה כו' ועי"ז גורם ג"כ למעלה שיעשה מי'ש' 'אין', הדיינו שמבחינת שעשועים העצמיים שהוא הי'ש' האמיתי דקמיא כולא כלא ממש חשיבי יומשך הארה בחכמה הנקראת 'אין' ולהיותה כאין ואפס ממש נגדו ית'.

והנה עצם השעשועים הללו - זהו מציאות העולם שלנו. כי מחשבתו של הקב"ה נחשבת כעשיה, כמאמר 'כל אשר חפץ ה' - עשה', והרי זה כעשוי ועומד. ועל כן אמרו חז"ל שהיה הקב"ה משתעשע בנשמות הצדיקים קודם בריאת העולם, ויש בזה אריכות גדולה בכתבי המגיד ממעזריטש זי"ע ותלמידיו.

ענין זה מורחב במאמרי הרה"ק הרש"ב מליובאוויטש זי"ע (סה"מ תרס"ו עמ' קלט), שזה נקרא שהיה הבוי"ת ש מחשב ב'יכולת' שלו לברוא עולמות, ואצל הקב"ה נחשב מחשבה כמעשה, ואינו חסר שיצא מן הכח אל הפועל.

ויתירה מכך, יתכן שעצם הדבר ששייך אצל האין סוף יכולת ואפשרות זאת לעשות עולם מוגבל, זהו עצם מציאות העולם, אע"פ שלא עלה כלל ברצונו ית' לעשות עולם כזה, כי שם למעלה אין גדר של 'רצון' ומחשבה, אלא שהמציאות של 'אין סוף' מכריח שיהיה אפשרות זאת של עולם כמו שלנו, וכן עולמות אחרים עם אפשרות נוספות, בלי סוף, והא גופא הוא מציאות העולם - מכך שיש יכולת זאת. ובאמת כל המציאות שלנו שאנו רואים, הוא רק כעין 'הי אבנא' 'ויכולת' בלבד (עי' פתח צדיק פר' בלק אות מ), היינו שהיה יכול להיות מציאות זאת של עולם מוגבל בעל סוף. ושמה עדיין לא נוצר עולם כזה, ושמה כבר היה העולם שלנו מאז ומקדם, כי למעלה הוא מעל המקום ומעל הזמן, אלא 'היה הוה יהיה' כאחד, ומכאן יש פתח ומבוא להשיג ענין ביטול מוחלט של העולמות נוכח האין סוף ב"ה].

'ואהיה שעשועים יום יום'

'שעשועים' אלו קדמו קודם הבריאה, כמאמר (משלי ח. ל) "ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום" והוא התורה הקדושה שקדמה לעולם כמבואר בדברי חז"ל (ויק"ר יט. א) שני אלפים שנה קדמה תורה לבריאת עולם שנאמר 'ואהיה אצלו אמון, ואהיה שעשועים יום יום'. והיינו שה'יכולת' לעשות אפשרויות רבות בלי סוף, זהו עצם התורה הרחבה מני ים שאין לה סוף ולא גבול. וכל העולמות שלנו היא נקודה אחת קטנה מתוך אין סוף הנקודות שיש בתורה.

התורה הקדושה שהיה הקב"ה משתעשע עמה אלפיים שנה קודם שנברא העולם, היא בחינת כ"ב אותיות התורה. והוא על דרך משל לבטלה שיש בתוכה אותיות רבות מעורבות ללא סדר, ואפשר למצוא מילים שלמות ולגלות אותן בתוך מערבולת המילים ולסמן אותם בעיגול ואז נוצרת מכך תיבה שלימה שלא היתה ניכרת קודם לכן, וכן אפשר לצרף אותיות אלו לכל השמות והמושגים שיש בעולם על ידי צירופי אותיות ותמורתן וחילופיהן וכו' (עי' עבודת ישראל פר' במדבר, ישמח משה פר' ח"י שרה). ועוד יש דרשות נשגבות יותר בשעשועי התורה, שהוא בחינת חממתו ורצונו יתברך שאין לה סוף ואין לה קץ והיא משתלשלת בתורה הקדושה אשר בני ישראל במשך אלפי שנים מגלים בה בכל עת עומק לפנים מעומק, כל אחד לפי תכונות נפשו מוצא בה חידושים, 'ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים', בבחינת 'תורתך שעשועי', וכמבואר בהרחבה בספרי החסידות.

על ידי משל זה אנו יכולים לנגוע אפס קצהו של תכלית הבריאה ובמטרותה, וכפי המבואר בספרי הקדמונים כי כל הבריאה אינה אלא 'שעשועים' בלבד, שרצה הקב"ה להשתעשע כביכול עם עצם הדבר שהוא 'אין סוף' ויש בו יכולת לעשות הכל ואין שום גבול והגבלה לפניו יתברך, בבחינת 'משתעשע בעצמותו', שאינו מקבל שעשועים מדבר שנמצא מחוצה לו, אלא מעצמותו ממש, והיינו שהוא עצמו בגדר 'אין' ומחמת שהוא 'אין סוף' ויכול הכל, על כן השתעשע עם האפשרות לקחת 'אין' רוחני מוחלט ולעשות ממנו 'אני' גשמי ונפרד [על דרך הפיכך ים ליבשה], ואז יחזרו הנבראים ויהפכו בחזרה את האני ל'אין' [על דרך הפיכך היבשה לים] ויגלו שאין שום מציאות נפרד אלא הכל מציאותו יתברך.

ספר עמק המלך

בדבר הספר 'עמק המלך' שרבים קראו עליו עוררין [עייין בהקדמת ספר טור ברקת] לפי שמדבר בדרושים שאינם נזכרים כלל בכתבי האר"י שבידינו ומאהר"ו ז"ל, כמו עולם המלבוש וכו', וידוע אזהרת מהר"ח ל'בלי לעיין בכתבית שאר החברים, הנני לכתוב מה שמעתי מידידי המחבר ספר בית רבי, שקבלה ביד בעלי החב"ד איש מפי איש עד רבינו הקדוש הר"ר דוב בער ממעזריטש ומסופקיני אם לא עד הבעש"ט ז"ל [ואני שמעתי עד הבעש"ט ז"ל] שהוא ז"ל האמיתי קבלתו, ואמר שמה שלא דיבר מהר"ח ז"ל מדרושים הללו הוא לפי שדרושים הללו נאמרו מפי האר"י ז"ל עוד טרם שבא אליו מהר"ח ז"ל, ובעל עמק המלך קבלן מהחברים ששמעו אז מפי האר"י ז"ל, עכ"ד.

ועל יסוד קבלה זו מובאים תמיד דברי בעל עמק המלך בדרושי החב"ד, ונושאים ונותנים בדבריו כמו במאר כתבי האר"י ז"ל באין הבדל [נראה שגם דברי הר"ן ז"ל מ'בסלוב' (שיחות הר"ן אות רכ"ד) שיש לימוד למעלה מאצילות גם כן, הם על יסוד קבלה זו, שגם הוא היה מקובל כן בשם זקינו הבעש"ט ז"ל אע"פ שלא הזכיר זה מפורש].

וכן נראה שעל יסוד קבלה זו סמך עצמו הרה"ק רבי צדוק מלובלין בעל קונטרס ספר הזכרונות (בס' דברי סופרים בדף ל"א) שכתב חז"ל: 'וגם הר"י סרוג שהיה כפי הנראה הגדול שבתלמידי האר"י ז"ל, זולת מהר"ח ז"ל, הלך תיכף אחר פטירת האר"י ז"ל לאיטליא [ועי' תשו' באר עשק סי' ע' שכתב שהאר"י ז"ל עצמו שלח את מהר"י סרוג לאיטליא לבית מדרשו של הרמ"ע מפאנו ע"ש] ושם פרסם כל דברי האר"י הנוודים אליו בעל פה ובכתב, ועוד יותר פרסם אחריו תלמידו הרמ"ע מפאנו וכו', ובהם סתרי עולמות עליונים ביותר שלא נתגלו למורח"ו ז"ל, כידוע מסודות המלבוש וטהירו עילאה וכדומה, המפורסם בכתבי הר"י סרוג והרמ"ע ובס' עמק המלך וס' ויקהל משה והדומה, שלא נמצא בכתבי הרח"ו מזה דבר, שקיבלם הר"י סרוג טרם בוא הרח"ו לפני האר"י ז"ל, או ששמעם בעת שלא שמע הוא, ולהיות שהר"י סרוג הלך לאיטליא לא נודעו כתביו להרח"ו, ולכן לא אספם בין כתיבותיו כמו שאסף מה שכתבו שאר החברים, ואם מפייהם העתיק מילין, כל שכן שהיה מעתיק מדברי הר"י סרוג שהיה גדול הרבה, ובענינים שלא נודע לו שמך דבר כלל, אבל לא נודעו לו כתביו, ולכן בחנם יתחסדו קצת מההולכים נעקבות הרח"ו שלא לדבר מענינים הללו מפני אזהרת מהר"ח ז"ל שלא לעיין בכתבית שאר החברים, כי לא על הר"י סרוג כיוון, כיון שלא ראה כתיבותיו כלל.

הגהות מקור מים חיים' על ספר בעש"ט עה"פ (פר' כי תשא אות ט)

[וראה מאמרי אדמוה"ז (כתובים, משלי, עמ' רנה): ועתה יובן פירוש הפסוק 'ואהיה שעשועים יום יום', שלהיות המשכת בחינת שעשועים העליונים מבחינת שעשועי המלך בעצמותו שהוא בחי' עצמיות התענוג העליון מקור כל התענוגים, שאינו בדמיון התענוג שהאדם מתענג שמקבל תענוג מדבר שחוצה לו כו', אבל הוא ית' משתעשע

'סדר ההשתלשלות' מתחיל מהנקודה הגבוהה והטמירה ביותר, שנקראת 'אור אין סוף'.

'אין סוף' לא שייך בו השגה כלל, כי הוא 'אין סוף'. ובכל זאת, בפרק הקודם נתבאר שמעל 'אין סוף' יש דרגה נעלמת יותר שאין מכנים אותו 'עצם עצמותו' יתברך, ושם לא שייך לדבר כלל, גם על שלילת ההשגה. ודווקא משום שדרגה זו גבוהה עד אין חקר ואין בה שום הגבלה, היא מתפשטת מרום כל המעלות עד סוף כל המדריגות, גם במקומות הנידחים ביותר, בבחינת 'כל טנופת לא טנפוף'.

עתה נתחיל לעסוק בענין 'אין סוף' ברוך הוא, אשר משם מתחיל בכתבי האר"י ז"ל 'סדר ההשתלשלות' כאשר האור מצמצם עצמו על ידי הצמצום והחלל פנוי והמשכת הקו וכו', אך כל זה הוא לפי קבלת מהר"ח העוסק רק בדרגת אין סוף שלאחר הצמצום, אמנם לפי קבלת מהר"י סרוג [המבואר בספר 'עמק המלך' ועוד], יש דרגות שונות לפני הצמצום, והוא נקרא 'עולם המלבוש' ושם נזכר ענין 'שעשועי המלך בעצמותו' היינו שיש דרגות של 'שעשועים' באור אין סוף שלפני הצמצום. ענין זה הובא רבות בכתבי המגיד ממעזריטש ותלמידיו, ויתבאר לפנינו א"ה בדרכי העבודה.

'משתעשע בעצמותו'

'אין סוף' - פירושו שאין בו שום הגדרה, ומכך זה יש בו הכל ואין בו כלום.

כדי להבין עומק הענין, מן הראוי להקדים ולבאר את ההיכל הנפלא הנקרא 'שעשועים' שבעבורו נברא העולם, ובפריקים שלפניו יתבאר בזה שלוש דרגות של 'שעשועים'.

לפני שנבאר את היכל השעשועים ושלוש הדרגות ב'שעשועים', יש להבין יסוד חשוב, כי כל ה'היכלות' וכל הדימויים האנושיים כמו 'שעשועים' שאנו מדמים כביכול כלפי הבורא ית', אינם נוגעים בעצמותו של הבורא ית"ש שהוא אין סוף ולא ישיגוהו משיגי הגוף ואין לו דמיון כלל. אלא הם כמו שלבי סולמות למוח האנושי, שיוכל לטפס מעלה ומעלה ולהיכנס ל'היכלות' ולרבידים הנסתרם, במסע של השגה לתוככי השתלשלות העיבוי הגשמי, עד שיעדן את שכלו וירגיש יותר ויותר את הבחינת וההיכלות השונים משתקפים למעשה בנפשו של האדם, ובראשם 'השעשועים' והתענוגות שהם נקודת האלקות בעצמה ומפיחים חיים בעולם ובברואו בכל רגע.

הדרגה הראשונה של השעשועים העליונים - היא התענוג מעצם הדבר שהבורא מסוגל לעשות הכל.

משל למה הדבר דומה? לעשיר מופלג שיש לו ממון בלי סוף ובלי גבול, והוא יושב ומחשב בדעתו: הלא אני יכול לעשות כל מה שאני רוצה, ואם כן אלך ואהפוך את הים ליבשה ואת היבשה ליים, ומתחיל לחשוב בדעתו כל הפרטים, איך שלוקח עשרות מיליוני פועלים וכל אחד לוקח מעט חול ושופך על הים, ולצידם עומדים עוד עשרות מיליוני פועלים שלוקחים את מי הים לתוך היבשה, ומצייר בדעתו כל הפרטים, איך שהיבשה נהפך ליים, והים ליבשה, ומשתעשע במחשבות אלו מאחר וידוע שהוא באמת מסוגל לעשות ולבצע אותם בפועל.

מחשבות אלו אינם בגדר דמיונות שוא בלבד, אלא בגדר 'שעשועים' כי כיון שהוא אכן מסוגל לעשות ולקיים דבר זה, ואין שום מונע מאתו, נמצא כי עצם העשיה אינה תופסת מקום, ואינה נידונה כלל, כי בזמן קצר אפשר להוציאה לפועל בלי שום התנגדות והתמודדות, ונמצא כי מצד האמת נחשבת המחשבה כמעשה ממש. העשיר יכול להשתעשע עם מחשבות אלו כאילו הם באמת עשויות ממש.

זהו ענין ה'שעשועים', שאותו עשיר משתעשע עם עצם הדבר שהוא יכול לעשות ככל העולה על רוחו, בלי שום הגבלה.

שאלת השבוע

ימי חנוכה ממשמשים ובאים, ואני רוצה לידע מה יש לכון בשעה שמדליקין את הנרות ומביטים על הנרות.

אשמח לקבל תשובה בהירה על המשמעות הפנימית של נרות החנוכה על פי ספרי החסידות

שואר'ין ודורש'ין בחסידות

רב שיח בעבודת ה'

השלהבת רומזת על הנשמה

הנרות הללו קודש הם, ואין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד, צדיקים היו עומדים שעות ארוכות ומביטים על הנרות, צופים ומסתכלים בהם, ואור נשמתם מתלהבת יחד עם השלהבת החפצה ומשתוקקת להתעלות כלפי מעלה בתבערת קודש.

מה יש לכון בשעה שמסתכלים על הנרות הקדושים?

מובא ב**בוזה"ק** (פנחס ריה): שסיפר רבי אבא לרבי יוסי כי פעם שאל את רשב"י למה יהודי מתגעגע כשאומר דברי תורה ותפילה ולא מצינו כן אצל אומות העולם, והשיב לו רשב"י כי זהו הנשמה שבקרבנו, נר ה' נשמת אדם, שהיא כמו שלהבת היוקדת כלפי מעלה ורוצה להתכלל בשורשה העליון, ולכן לא ידום האיש הישראלי כשעוסק בדברים שבקדושה ונשמתו גוברת בו, בסוד הכתוב (ישעיה סב, ו) 'המזכירים את ה' אל דמי לכם'.

לפיכך יש לדמות את אור הנשמה לאור האבוקה העולה מאליה בשלהבת אש קודש.

מה אבוקה זו אינה מביטה ימין ושמאל על חברותיה, אינה בודקת מי דולק יפה יותר ומי פחות יותר, אלא שואפת בצמאון אדיר להתעלות כלפי מעלה ולהתכלל בשורשה. עיניה תלויות רק כלפי מעלה ואינה מסתכלת למטה לעשות חשבונות האם יש לה הרבה שמן או פחות, האם המנורה שהיא דולקת עליה עשויה מכסף טהור או מפח עלוב, אלא עסוקה בדבר אחד - להתבטל בשורש האש שלמעלה, להתנתק מהחומר ולהתכלל באש האלוהית.

כך נראית הנשמה שבקרבנו, טהורה ופשוטה היא. אין אצלה חשבונות, ולא קנאה ושנאה ותחרות, היא משתוקקת להתכלל בשורש האלוהי שלמעלה ולהתבטל לגמרי האור העליון. כולה מבוטלת, כולה מאירה, ויוקדת באור היקוד בספירת ה'הוד' שמשמעותה ביטול, הכנעה, הודאה, והארת זיו והוד.

אנו צריכים לחבר את נשמותינו אל אור השלהבת, להצטרף להשתוקקות האדירה, ולרצון העז להתבטל ולהתכלל בבוא יתברך ביחוד עצום ונפלא, בלי לעשות חשבונות האם אני שוה או לא, האם אני ראוי או לא, מה עשיתי אתמול ומה אעשה למחר, כי כל אלו הם חשבונות של הגוף, ואילו הנשמה טהורה ופשוטה כשלהבת זו שאין בה שום חשבונות ושכליות, אלא יש בה רצון אחד ויחיד להתבטל ולהתכלל כחלק מהמציאות האלוהית עד שיתגלה שאין עוד מלבדו, אפס זולתו.

וכאשר הנשמה האלוהית מתגלית בתוכינו, מתעורר בנו רצון להוציא ולבטא את אור הנשמה על ידי דיבורים ורוח ממלא בתשוקה וכיסופין אל אבינו שבשמים. הנשמה מחפשת אותיות לשרות בהן ולהתבטא על ידן, ולכן מרבים במעמד הדלקת הנרות במזמורים ושיר והלל, שהם גילויי הנשמה המשוררת תמיד לה, וכן אפשר לבטא את אור הנשמה על ידי דיבורים היוצאים מאליהם להשי"ת מתוך פשיטות בלי שכליות והגבלות הגוף, כאשר לבו טובה עליו ושורה עליו שמחה ונועם ה', ואז נפתח סגור לבבו לזמר שיריו ורחשיו.

שמון פתילה וכלי - מחשבה רגש מעשה
המנורה, על כל חלקיה, רומזת על חלקי הגוף

השלהבת הקדושה, שמבטאת את האור האלוהי, מתחילה להאחו ולדלוק בתוך שלושת החלקים שבאדם - מחשבה רגש מעשה [שכנגד 'שמון פתילה וכלי'], שורפת ומכלית את כל החומריות שבה, ומעלה אותן כלפי מעלה, במקום שאין הטבע שולט שם כלל, כמו שהיה 'בימים ההם' בזמן מלחמת חשמונאי שהתגלה אור ה'הוד' ומתוך כך נכנע הטבע ומתבטל לגמרי, כמו כן 'בזמן הזה', מאיר האור הנפלא - 'אור הגנוז' שלמעלה מהטבע בתוך חדרי מוחינו.

האש שורפת ומכלה את השמן ואת הפתילה, ועל ידי זה היא יכולה לדלוק. וכן כאשר האדם מתגבר על החכמה הגשמית ועל תאוותיו הגשמיות, הרי זה נותן 'חומר בעירה' אל האש האלוהית שתוכל להאיר ולבעור בקרבו (ראה ספר התיניא פרק ג).

עד שתכלה רגל מן השוק

המחשבה - השמן - מתחברת עם האבוקה האלוהית הדולקת ונספגת עם אור אלוהי, מחשבות של אמונה ודביקות ממלאות אותנו, והאש האלוהית מרוממת את המחשבה - 'עד שתכלה רגל מן השוק - שתכלה ממחשבותיך שהעולם מתנהג על פי הרגל הטבעי' (כלשון ה'קדושת לוי') ונותנת בנו כח ועוז שנוכל להיות ולחוש אור זה בחלק ה'מחשבה' גם לאחר ימי החנוכה באמונת אומן.

לאחר מכן מאיר ה'אור הגנוז' את חדרי לבבינו בקומת ה'מידות'. הרגש - הפתילה - לווהטת באש קודש, ורגשות הומים של אהבת ה' בוערים בקרבנו ומציפים את ליבנו פנימה ומכניסים בקרבנו אהבה עצומה ונפלאה להשי"ת בכללות הנפש וצמאון עז, וכנזכר בשם הארז"ל על תיבות 'להדליק נר חנוכה' שהם 'ר"ת נח"ל', שהוא ר"ת נפשינו ח'כתה ל'הו"ל'. נפשינו פורצת בכמיהה אדירה להתכלל לגמרי בהשי"ת, למעלה מדרכי הטבע, בביטול ו'הוד' והכנעה מוחלטת, מתוך ידיעה שהטבע אינו כלום ואנו נמצאים בידי של הבורא ית', והוא מעניק לנו כל רגע חיים ורחמים בטובו ית'.

עוד זאת מוסיפים להאיר את האור העליון בתוך חלק ה'מעשה', הנרמז בכלי ו'ב'שמש' שבו מדליקין הנר. מקדשים את הגוף, את האיברים ואת החושים, שיוכלו להתגבר על החומריות בתוקף גדול למעלה מדרך הטבע.

החושים, כלי המעשה, הגוף הגשמי, גם הם מתחממים מהמדורה, והנפש צמאה ומשתוקקת לה'. כל מהותנו יקוד אש, כאותה שלהבת שאינה פוסקת מלכסוף ולהשתוקק כלפי מעלה, "לבי ובשרי ירננו לק ח"י!"

ועתה נמצא כל קומתינו, המחשבה הרגש והמעשה, מוארת באור נשגב, האור הגנוז, שמאיר בנו ביטול ותוקף למעלה מדרך הטבע.

ואיתא בספה"ק בית אהרן (חנוכה) וז"ל: 'נר חנוכה מצוה משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק' היינו שיש כח במצות נר חנוכה להאיר בתוך לבות בני ישראל עד שתכלה רגילות מן השוק, מה שהיה מורגל בתאוות רעות ומחשבות רעות ר"ל, יכול מצות נר חנוכה באורו לכלות כל הרעות מאתנו. עכ"ל.

טעימה מתוך ספר 'אש המועדים' - חנוכה

המועדים, מחברים אותנו ומאירים לנו את החיים!

בא תתברר אף אתה לאור הגדול של אש המועדים רבים כבר מתענגים ממנו ומוקבלים דרכו משמעות אמונית לחיים!

ניתן להשיג במוקדי ההפצה:

המועדון הרוחני - סניף הירושלמי - רחוב ירושלים 14 - תל אביב 6109002
רחוב המלך דוד 12 - סניף תל אביב
סניף תל אביב - רחוב המלך דוד 14 - תל אביב 6109002
סניף תל אביב - רחוב המלך דוד 14 - תל אביב 6109002
סניף תל אביב - רחוב המלך דוד 14 - תל אביב 6109002

קורא "נהורא" מוזמנים לשלוח שאלות ותשובות, רעיונות ומראי מקומות - הנוגעים לתורת החסידות, למערכת עד יום שני בערב. את השאלות והתשובות אפשר למסור עד יום ב' בצהריים: בפקס 02-5702061 בטל 02-5026558 או באימייל 33613613@gmail.com